

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Arkivsak: 19/214
Møtedato/tid: 12.09.2019 Kl 08:00
Møtested: kommunestyresalen

Møtedeltakere:

Elisabeth Vollmo Bjørhusdal
Kåre Vik
Svein Sørum
Lennart Nordlund

Forfall:

Kopi:

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.
Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim/Steinkjer, 30.08.2019

Elisabeth Vollmo Bjørhusdal (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
Konsek Trøndelag

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
14/19	Referatsaker 12.09.2019
15/19	Orientering fra ordfører den 12.09.2019
16/19	Økonomiplan og budsjett kontrollutvalg for 2020
17/19	Evaluering av kontrollutvalgets virksomhet 2015 - 2019
18/19	Godkjenning av møteprotokoll

Referatsaker 12.09.2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

12.09.2019

Saknr

14/19

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/151 - 6

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Brev til kommuner og fylkeskommuner ifm valg av kontrollutvalg 2019

Hva hvis kontrollutvalget vil sjekke vertskommunen

Hvilke habilitetsregler gjelder for arbeidsmiljøutvalget

Lovlighetsklage bør ses som et personlig utspill, ikke som saksbehandling

Når kommunestyret er konstituert, har det overtatt styringen

Om kommunale ledere og valgbarhet

Skjerpet krav om langsiktighet

Saksutredning

Følgende referatsaker vil bli presentert i møtet:

1. Brev til kommuner og fylkeskommuner ifm valg av kontrollutvalg 2019
2. Hva hvis kontrollutvalget vil sjekke vertskommunen
3. Hvilke habilitetsregler gjelder for arbeidsmiljøutvalget
4. Lovlighetsklage bør ses som et personlig utspill, ikke som saksbehandling
5. Når kommunestyret er konstituert, har det overtatt styringen
6. Om kommunale ledere og valgbarhet
7. Skjerpet krav om langsiktighet

Til
- Kommunene
- Fylkeskommunene

Att.: Ordfører / fylkesordfører
Rådmann / fylkesrådmann
Byråd / fylkesråd
Saksansvarlig valgteknisk forberedelse
Ev. videresending til representanter for valglister til kommune- og fylkestingsvalget

Oslo, 1.7 2019

Valg av kontrollutvalg for perioden 2019–2023

Stortinget vedtok 22. juni 2018 en ny kommunelov. Mesteparten av den nye loven settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023, jf. kgl.res nr. 2062 av 20.12.2018. Dette gjelder blant andre kapittel 24 om kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er ett av de få lovfestede utvalgene i kommunen/fylkeskommunen - et stadig mer sentralt utvalg, ikke minst på grunn av økt satsing på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Det gjør også at kommunestyrene prioriterer utvalget høyere nå enn før. FKT ser det som en naturlig og gledelig utvikling.

Utvalget er ellers spesielt mht. hvem som kan velges. Vi fikk både i 2011 og i 2015 meldinger om feil ved valg av kontrollutvalg. Vi vil derfor gi noen råd og innspill før nytt utvalg skal velges i 2019:

Den nye kommunelovens bestemmelser om valg av kontrollutvalg

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

- Kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet, etter valg av formannskap/fylkesutvalg, ordfører/fylkesordfører og varaordfører/fylkesvaraordfører.

§ 23-1 Kontrollutvalget

- Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget.
- Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.
- Utvalget skal ha minst fem medlemmer.
- Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (gjelder også deltidsstillinger)
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

Kommunelovens regler om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets rolle i folkevalgtopplæringen

§ 22-1 om kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

- Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Derfor er det svært viktig at kontrollutvalgets funksjon og rolle gis god plass i folkevalgtopplæringen.

Basisopplæringen

Vi er kjent med at det i forkant av opplæringsdagen/ basisprogrammet i KS sitt folkevalgtopplæringsprogram 2019-2023, vil arrangeres formøte mellom kursleder fra KS og kommunen (ordfører og rådmann). FKT oppfordrer til at kontrollutvalgets sekretariat inviteres til møtet. Sekretariatet kan bidra med sin erfaring og gi gode tips om kunnskapsbehovet.

Hvis kontrollutvalget skal kunne gjøre en god jobb for kommunestyret, er det viktig at medlemmene kjenner hele den kommunale virksomheten. Basisprogrammet er i så måte en god anledning og kontrollutvalget bør få tilbud om å delta på opplæringen.

Folkevalgt dager

KS anbefaler at det arrangeres folkevalgt dager som kommer i tillegg til basisprogrammet. Her kan kommunen selv legge inn fordypninger i ulike emner. Den kommunale egenkontrollen er et viktig emne som bør vurderes i denne sammenhengen.

Opplæring av kontrollutvalg

Kontrollutvalget er et lovfestet og viktig utvalg i kommunen som bør ha dyktige medlemmer. FKT er godt i gang med å planlegge opplæringstiltak for kontrollutvalgene etter valget:

- Vi vil tilby våre medlemmer en seire pp-presentasjoner - 1-2 dagers kurs som kan benyttes lokalt evt. regionalt.
- Vi vil også tilby et eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere – «kontrollutvalgslederskolen».
- Hvert år arrangerer FKT fagkonferanse der vi retter søkelyset mot aktuelle problemstillinger og saker. I 2020 arrangeres konferansen 3-4. juni på Gardermoen. Det er naturlig at innholdet i konferansen tilpasses at kontrollutvalgene er nyvalgte.

Vi oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å avsette tilstrekkelige ressurser i budsjettet for 2020 til opplæring av nytt kontrollutvalg.

FKT er tilgjengelige for spørsmål som måtte dukke opp i forbindelse med valg av kontrollutvalg, egenkontrollens plass i folkevalgtopplæringen og opplæring av kontrollutvalg.

Kopi:
FKTs kontrollutvalgs- og sekretariatsmedlemmer
KS

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen (s)
Generalsekretær

Hva hvis kontrollutvalget vil sjekke vertskommunen?

Kommunal rapport 1.07.2019

Hva skjer når barnevernet er interkommunalt og kontrollutvalget ønsker seg en forvaltningsrevisjon?

Spørsmålet om kontrollutvalgets mulighet til forvaltningsrevisjon av en interkommunal barnevernstjeneste er litt komplisert, medgir Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: Et kontrollutvalg ønsker å bestille en forvaltningsrevisjon av barnevernet i kommunen sin. Kommunen har inngått et interkommunalt samarbeid om barnevernstjenester med nabokommunen. Nabokommunen er vertskommune, og har ansvar for tjenesten. Kontrollutvalget i den aktuelle kommunen ønsker å vite mer om utvalgets mandat og mulighet til å bestille revisjon av en tjeneste som er satt ut til en vertskommune.

SVAR: Dette er komplisert.

Ut fra spørsmålet ser det ut som det er tale om et administrativt vertskommunesamarbeid etter [kommuneloven § 28-1 b](#). Det betyr at «bestillerkommunen» kjøper tjenester fra «vertskommunen» ved at kommunestyret gir egen rådmann instruks om delegering til rådmannen i vertskommunen. I barnevernssaker skal det være en egen administrasjon for disse sakene, med egen ledelse. Men denne ledelsen er administrativt underordnet rådmannen og kommunestyret i vertskommunen i administrative spørsmål.

Ansvaret for tilsynet med barnevernet i vertskommunen ligger dermed til administrasjonen og kontrollutvalget i denne. Se § 28-1 j, som fastslår at det er kontrollutvalget i vertskommunen som har myndighet etter bestemmelsene i [§ 77](#). Dette vil da også gjelde kontroll med at det utføres forvaltningsrevisjon og vedtak om å iverksette en slik.

Men i [§ 28-1 e nr. 2](#), bokstav e, er det fastsatt at avtalen om vertskommunesamarbeid skal inneholde bestemmelser om underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen. Kontrollutvalget i samarbeidskommunene vil da i medhold av [§ 23-2](#) tredje avsnitt ha rett til all den informasjon og dokumentasjon som etter en slik bestemmelse blir gitt til kommunen. Den som skal ha denne informasjonen er i utgangspunktet rådmannen i bestillerkommunen («samarbeidskommunen»), men her kan kontrollutvalget kreve innsyn i all informasjon som rådmannen har fått. Det vil også kunne be denne om å innhente ytterligere informasjon fra vertskommunen om de sider av virksomheten som angår bestillerkommunen.

Kontrollutvalget i bestillerkommunen kan også ta opp spørsmål om rådmannens oppfølging og kontroll med ivaretagelsen av barnevernstjenestene for egen kommune. Det kan også iverksette eller bestille forvaltningsrevisjon av denne siden av egen administrasjon, men altså ikke av den felles administrasjonen av barnevernstjenester i vertskommunens regi.

Hvilke habilitetsregler gjelder for arbeidsmiljøutvalget?

Kommunal Rapport 03.06.2019

Arbeidsmiljøutvalget er ikke en del av kommunens eget forvaltningsapparat, men en frittstående kontrollinstans, påpeker Jan Fridthjof Bernt.

Reglene om inhabilitet i forvaltningsloven gjelder for kommunens representanter i arbeidsmiljøutvalget, mener Jan Fridthjof Bernt

Spørsmål 1: Gjelder forvaltningslovens bestemmelser om habilitet også for det kommunale arbeidsmiljøutvalget?

Svar: Arbeidsmiljøutvalget er et utvalg opprettet i medhold av [arbeidsmiljøloven kapittel 7](#), med like mange representanter for de tilsatte. Utvalget skal virke for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ([§ 7-2 nr. 1](#)). Det er et tilsynsorgan som skal påse at arbeidsgiver – altså her kommunen – oppfyller sine plikter etter arbeidsmiljøloven. Det kan gi kommunen pålegg om å iverksette ulike tiltak til utbedring av arbeidsmiljøet ([§ 7-2 nr. 5](#)). Det er ikke en del av kommunens eget forvaltningsapparat, men en frittstående kontrollinstans, og kan derfor ikke ses som et organ for kommunen, slik forvaltningsloven krever for at den skal gjelde. Men reglene om inhabilitet i denne loven gjelder for kommunens representanter. Det følger av [§ 10](#) der det fastslås at «bestemmelsene i kapitlet her [gjelder] tilsvarende for enhver annen som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan». Kommunens representanter i utvalget må klart nok gå inn under denne regelen.

I forvaltningsloven [§ 6](#) andre avsnitt er det er regel om inhabilitet for den som går inn under loven hvis «særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet». Det betyr at hvis noen av disse har tilknytning til saken som skal behandles i arbeidsmiljøutvalget eller har ansvar for behandlingen av saken i kommunen når det er klaget over dette, må hun fratre utvalget når det behandler denne saken.

Spørsmål 2: Er det i tråd med god forvaltningsskikk at de som eventuelt skal evalueres i en sak om arbeidsmiljøet, selv er saksforberedende instans i utvalget som skal beslutte om de skal evalueres?

Svar: Reglene i forvaltningsloven [§ 6](#) om inhabilitet gjelder ikke bare for dem som treffer avgjørelse, men for enhver som er med på «å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse». Personer som varslet er rettet mot, vil derfor være inhabile. Det samme gjelder de som har medvirket ved administrasjonens saksbehandling av varslet, hvis det nå klages over denne. Ansvar for saksforberedelsen må da flyttes til andre i eller utenfor kommuneadministrasjonen. Hvis det er tale om et sterkt konfliktfylt forhold der den øverste kommunale ledelse har et ansvar, kan det uansett være grunn til å overveie å legge oppgaven med å forberede saken til en uavhengig instans utenfor kommunen, selv om ikke klagen er rettet mot rådmann eller etatssjef.

Lovlighetsklage bør ses som et personlig utspill, ikke som saksbehandling

Kommunal Rapport 18.06.2019

Kan en inhabil politiker fremme lovlighetsklage?

– Min vurdering er altså at lovlighetsklage bør ses som et innspill «fra utsiden» av det kommunale beslutningsapparat, på linje med søknader og klager fra privatpersoner. Jeg mener det blir unødig strengt å trekke inhabilitetsvurderinger inn i bildet ved avgjørelsen av hvem som kan fremsette slik lovlighetsklage, skriver Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: Tre medlemmer av kommunestyret fremsetter lovlighetsklage over et vedtak i plan- og bygningsutvalget. Én av disse tre er tilsatt i plan- og bygningsetaten, men har ikke selv hatt noe å gjøre med denne saken. Vedtaket ble truffet av utvalget på grunnlag av innstilling fra hennes sjef. Er hun nå inhabil til å fremsette lovlighetsklage over vedtaket?

SVAR: Utgangspunktet er bestemmelsen i [kommuneloven 1992 § 40](#) nr. 3, bokstav b, der det fastslås at tilsatt i kommunen som har medvirket ved tilretteleggingen av en avgjørelse i et folkevalgt organ, alltid er inhabil når denne saken skal behandles der. Denne bestemmelsen handler imidlertid bare om vedkommende tilsatte selv, og neste spørsmål blir da om slik inhabilitet «smitter» på underordnede, slik at disse også blir inhabile når sjefen er det.

Dette har vi en bestemmelse om i [forvaltningslovens § 6](#) tredje avsnitt, der det står at «Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan». Kommunelovens § 40 fastslår innledningsvis at reglene om inhabilitet i forvaltningsloven gjelder i kommunen, noe som betyr at denne regelen også gjelder der sjefens inhabilitet følger av særregelen i kommunelovens § 40. Den underordnede saksbehandleren kan derfor ikke delta som folkevalgt hvis denne saken blir behandlet i kommunestyret.

Neste spørsmål blir så om dette gjelder også der denne saksbehandleren opptrer som medunderskriver på en lovlighetsklage.

I forvaltningslovens § 6 fastsettes innledningsvis at reglene om inhabilitet gjelder når det er spørsmål om «å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller å treffe avgjørelse i en forvaltningssak». I [§ 10](#) fastslås at reglene om inhabilitet gjelder «for enhver ... som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan», og dermed altså for folkevalgte. Avgjørende blir da om det å levere inn en lovlighetsklage skal oppfattes som en handling der den folkevalgte «utfører tjeneste eller arbeid» for kommunestyret».

Svaret på dette er ikke opplagt, men jeg vil mene at en slik lovlighetsklage bør ses som et personlig utspill som setter i gang en saksbehandling i kommunen, men ikke selv er en del av dette.

Lovlighetsklagen fremsettes ikke som et forslag i kommunestyret som dette skal ta stilling til der og da, men som en anmodning om en rent juridisk/faglig vurdering av det aktuelle vedtaket. Den går da i første omgang til administrasjonen, som deretter kommer tilbake til kommunestyret eller vedkommende folkevalgte organ med en innstilling om hvordan man skal forholde seg til dette spørsmålet. På dette trinn i saksbehandlingen vil den inhabile folkevalgte måtte fratre pga. bestemmelsen i forvaltningslovens § 6 tredje avsnitt, mens de andre som har fremsatt lovlighetsklagen vil kunne delta.

Min vurdering er altså at lovlighetsklage bør ses som et innspill «fra utsiden» av det kommunale beslutningsapparat, på linje med søknader og klager fra privatpersoner. Jeg mener det blir unødig strengt å trekke inhabilitetsvurderinger inn i bildet ved avgjørelsen av hvem som kan fremsette slik lovlighetsklage. Det bør, mener jeg, alle kommunestyremedlemmer kunne gjøre, uavhengig av om de har en eller annen tilknytning til eller særinteresse i saken.

Men som sagt, her er det rom for forstandig tvil.

Når kommunestyret er konstituert, har det overtatt styringen

Kommunal Rapport 27.05 2019

Hva slags saker kan det nyvalgte kommunestyret i en sammenslåingskommune fatte vedtak om i perioden fra konstituering og fram til sammenslåingstidspunktet?

Som regel vil man vel ikke ha på plass et fullverdig saksbehandlingsapparat i en sammenslåingskommune før årsskiftet nærmer seg. Men noen rettslig begrensning i det nye kommunestyrets vedtaksmyndighet er dette ikke, forklarer Jan Fridthjof Bernt

SPØRSMÅL: I lovkommentarene (Gyldendal Rettsdata) til inndelingslova har du i note 213 skrevet følgende: «kommunestyret eller fylkestinget trer i funksjon fra konstitueringen (kommunelovens. § 17 nr. 3 første punktum), men kan bare treffe materielle vedtak med virkning fra sammenslåingen er gjennomført ...»

Mitt spørsmål er om du med dette har ment at kommunestyret *førsammenslåingstidspunktet* kan treffe materielle vedtak, men hvor man sier at virkningstidspunktet for vedtaket blir etter sammenslåing, eller om det først er *ettersammenslåingstidspunktet* det kan treffes materielle vedtak som da har virkning.

Jeg forstår merknadene til § 27 i Ot.prp.nr 41 (2000–2001) side 83 slik at kommunestyret etter konstituering og fram til sammenslåing ikke (foruten vedtak om budsjett og godkjenning av regnskap) er forutsatt å treffe materielle vedtak før det nye rettssubjektet oppstår (som skjer etter sammenslåing), men finner dette ikke helt klart.

Konkret gjelder dette et spørsmål om det konstituerte kommunestyret kan vedta et planprogram for ny kommune før sammenslåingstidspunktet, hvor man sier at vedtaket skal ha virkning fra sammenslåingstidspunktet, men spørsmålet vil jo være generelt.

SVAR: Jeg går ut fra at du sikter til følgende i Ot.prp. 41: «Ei samanslåing vil normalt bli sett i verk ved eit årsskifte. Dette inneber at det nyvalte kommunestyret eller fylkestinget ikkje har ei fullstendig oppgåveportefølje dei første to månadene. Før årsskiftet skal det treffe vedtak om budsjett for det første driftsåret. Det skal også godkjenne rekneskapane for det siste driftsåret i dei gamle kommunane eller fylkeskommunane.»

Jeg mener dette må leses som en beskrivelse av det som ofte er den faktiske situasjon før den nye kommunen har fått etablert seg. Som regel vil man vel ikke ha på plass et fullverdig saksbehandlingsapparat før årsskiftet nærmer seg. Men noen rettslig begrensning i det nye kommunestyrets vedtaksmyndighet er dette ikke.

Når kommunestyret er konstituert, har det overtatt styringen, på linje med andre nyvalgte kommunestyrer, jf. kommunelovens. 2018 [§ 7](#)–1 fjerde avsnitt:

«Kommunestyre, fylkesting, formannskap, fylkesutvalg og kontrollutvalg trer i funksjon fra det konstituerende møtet».

Hvis ikke det gjaldt, ville kommunen vært uten noe ansvarlig styringsorgan fram til årsskiftet, se [§ 26](#), siste avsnitt: «Funksjonsperioden for fellesnemnda går ut når det nye kommunestyret eller fylkestinget er konstituert etter reglane i [§ 27](#).»

Den nye kommunen bør jo være mest mulig operativ fra årsskiftet, og da er det det nye kommunestyrets oppgave å vurdere hvilke saker det har tilstrekkelig grunnlag for å treffe vedtak om allerede nå.

Om kommunale ledere og valgbarhet

Kommunal Rapport 25.06 2019

Hva skjer hvis ordfører kandidaten er ansatt i en ledende stilling i kommunen?

Den kommunale lederen må ha fratrudd sin stilling når kommunestyret samles til konstituerende møte etter valget. Hun kan altså vente med å ta dette valget til valgresultatet foreligger, skriver Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: Ordfører kandidaten på en av kommunens valglistene er i dag ansatt i en ledende stilling i kommunen, med budsjettansvar. Vedkommende har vedlagt erklæring på om at hvis hun blir valgt til ordfører, fratrudd alle sine oppgaver i kommunen og søker permisjon for perioden. Hvis vedkommende ikke skulle bli valgt som ordfører, men vil bli valgt til kommunestyret, vil vedkommende søke fritak fra alle sine politiske verv i kommunen for perioden.

Må vedkommende si opp sin stilling for å være ordfører kandidat? Har vedkommende anledning til å søke permisjon for å fortsette sin stilling i kommunen?

SVAR: Dette er et spørsmål om denne kommunale lederen er valgbar til kommunestyret. I valgloven [§ 3-3 nr. 2](#) er det en bestemmelse som utelukker blant annet «leder for forvaltningsgren» fra valg til kommunestyret. Men i samme paragrafs nr. 6 er det fastsatt at spørsmålet om en person er utelukket fra valg, «avhenger av om vedkommende innehar stillingen når fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon». Dette siste betyr i praksis at den kommunale lederen må ha fratrudd sin stilling når kommunestyret samles til konstituerende møte etter valget. Hun kan altså vente med å ta dette valget til valgresultatet foreligger.

Det må da være tilstrekkelig at hun før det konstituerende møtet har søkt om og fått permisjon fra sin stilling for hele valgperioden. Dette det må da være en ubetinget permisjon, uten mulighet for å ombestemme seg å gå tilbake til stillingen i valgperioden. Og når hun først er valgt til kommunestyret, har hun plikt til å fungere i vervet.

Skjerpet krav om langsiktighet

Kommunal Rapport 28.05 2019

Den nye kommuneloven pålegger kommunestyrene å vedta finansielle måltall for økonomien. Intensjonen er å bidra til en politikk som ivaretar økonomien over tid.

Hvordan den nye kommuneloven påvirker økonomiforvaltningen i Kommune-Norge var et av temaene under årets Kommuneøkonomikonferanse (KOMØK).

Økonomibestemmelsene i loven handler om å trygge det økonomiske grunnlaget for velferden, fastslår Bent Devik, seniorrådgiver i Kommunaldepartementet (KMD).

Brorparten videreføres

Devik opplyser at da kommunelovutvalget begynte å jobbe med økonomibestemmelsene i 2013, konkluderte utvalget med at reglene i dagens lov i all hovedsak er gode. Det utvalget imidlertid så, var at loven manglet bestemmelser som bidrar til en mer langsiktig økonomisk styring. Og at loven ikke i tilstrekkelig grad bidrar til at det tas tidlige grep i de tilfellene der pilene peker nedover.

Det lovutvalget foreslo er at økonomireglene i dagens kommunelov i all hovedsak videreføres. Samtidig foreslo utvalget en rekke viktige, enkeltstående endringer i kommunelovbestemmelsene. Det handler om endringer som skal støtte opp under en mer langsiktig forvaltning, forteller Devik.

Med den nye loven må kommunene ta stilling til hva driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond bør være, for å sikre det økonomiske handlingsrommet over tid.

Noen steder vil det være vanskeligere enn andre å etablere dette i praksis, medgir Devik.

Tettere oppfølging

Den nye loven innebærer tettere oppfølging av merforbruk, med mulighet for budsjettjusteringer underveis i året. I praksis medfører dette at hvis regnskapet avlegges med merforbruk, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Hvis regnskapet vedtas med merforbruk, må kommunestyret angi hvordan merforbruket skal dekkes inn. I tillegg legges det klarere føringer for bruk av disposisjonsfondet.

Det nye regelverket vil medføre at dersom det oppstår et merforbruk i 2020, skal dette merforbruket ved regnskapsavslutningen reduseres så mye som mulig ved å bruke midler på disposisjonsfondet.

Med dagens regler kan merforbruk fremføres uten at disposisjonsfondet røres.

Nye krav til årsberetning

Når den nye loven trer i kraft stilles det også nye krav til innholdet i årsberetningen. Kommunene må ikke bare gjøre rede for årsakene til vesentlige budsjettavvik. De skal og gjøre rede for om den økonomiske handleevnen over tid ivaretas. Og om det er vesentlige avvik fra premisene for bevilgningene, det vil si om pengene er brukt til noe annet enn kommunestyret forutsatte.

De nye økonomibestemmelsene trer i kraft fra 1. januar 2020. Budsjett- og regnskapsforskriften skal etter planen legges fram før sommeren. Øvrige forskrifter kommer til høsten.

Orientering fra ordfører den 12.09.2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

12.09.2019

Saknr

15/19

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/446 - 2

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget ønsker orienteringer fra ordfører om:

- Status for rådmannsprosessene i kommunen.
- Saker som behandles av kontrollutvalget og oversendes kommunestyret skal behandles i kommunestyret. I kommuneloven § 77 nr. 6 sies det om kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret: Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. Hva er rutinene for behandling av saker fra kontrollutvalget som skal behandles i kommunestyret?

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Økonomiplan og budsjett kontrollutvalg for 2020

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

12.09.2019

Saknr

16/19

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 18/445 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2020 for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen, med en total ramme på kr. 573.000.- Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.
2. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 18 i forskrift om kontrollutvalg.

Vedlegg

Detaljbudsjett 2020 Namsskogan

Saksutredning

Saksbehandling og saksgang for budsjettet for kontroll og tilsyn går fram av § 2 i forskriften om kontrollutvalg og revisjon:

"§ 2.Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet
Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget."

Forskriften pålegger kontrollutvalget å fremme forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Utvalgets ansvar og oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kontrollutvalgets egne aktiviteter, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til endringer i utvalgets samlede aktivitetsnivå for 2020. Noen kommuner vil imidlertid få en økning i kontrollutvalgets egen drift når de går fra 3 til 5 medlemmer iht til krav i den nye kommuneloven.

Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal føres på funksjon 110.

Kontrollutvalgets egen aktivitet

Gjelder hovedområdene lønn, kjøp av varer og tjenester.

I lønn inngår bl.a. fast årlig godtgjørelse, tapt arbeidsfortjeneste, møtgodtgjørelse, reiseutgifter og tilhørende sosiale kostnader.

Satsene for godtgjøring til folkevalgte fastsettes av kommunestyret.

Kontrollutvalget er et viktig organ, og må ha ressurser til faglig oppdatering i form av å delta på kurs og konferanser.

Det er lagt opp til 4 møter i 2020.

Kontrollutvalgets sekretariat

Kontrollutvalgets sekretariat, Konsek Trøndelag IKS (Konsek) utgjør kontrollutvalgets operative ledd. Konsek har ansvar for saksutredning og generell tilrettelegging for utvalgets arbeid.

Representantskapet i Konsek vedtok den 29. april 2019 budsjett for 2020 og økonomiplan 2020-2023.

Kjøp av revisjonstjenester

Revisjon Midt-Norge SA er kommunens valgte revisor. De har opplyst at beløpet for revisjonstjenester for 2020 og økonomiplan 2020-2023 blir fastsatt i årsmøte i oktober 2019.

I budsjettforslaget har en derfor tatt utgangspunkt i beløpet for revisjonstjenester for 2019, og økonomiplan 2019-2023.

Budsjettforslag 2020 med økonomiplan 2020-2023

Budsjett	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Forslag 2021	Forslag 2022	Forslag 2023
Kontrollutvalgets egen drift (Møteavvikling, faglig oppdatering mm)		66 000	52 500	54 000	55 600
Kjøp av sekretariatstjenester	137.400	150 000	154 500	159 135	163 909
Kjøp av revisjonstjenester	346. 000	357 000	368 000	380 000	392 000
Total ramme kontroll og tilsyn	543.400	573 000	575 000	251 135	611 509

* Revisjon Midt-Norge SA har opplyst at beløpet for revisjonstjenester for 2020 og økonomiplan blir fastsatt av årsmøte i oktober 2019.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret. kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til økonomiske forhold. kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene. kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseeransvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være bestiller rollen.

I kontroll- og tilsynssammenheng er de største postene kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester; ellers inneholder budsjettet poster for kontrollutvalgets egen drift. Budsjettforslaget bygger på erfaring fra kontrollutvalgets egenaktivitet og tidligere regnskapstall. Kommunen vil imidlertid få en økning i kontrollutvalgets egen drift når de går fra 3 til 5 medlemmer iht til krav i den nye kommuneloven.

Kontrollutvalget legger fram et forslag til spesifisert budsjett for kontroll og tilsyn for 2020, og kommunestyret fastsetter den totale rammen.

Budsjettforslaget tar ikke høyde for ekstraordinære ressursbehov i kontrollsammenheng.

Detaljbudsjett 2020 - kontroll og tilsyn i Namsskogan kommune

Konto	Beskrivelse	2020
10802	Ledergodtgjørelse Beløpet refererer seg til kommunestyrets revisjon av satser.	15.000
10803	Møtegodtgjørelse Beløpet refererer seg til kommunestyrets revisjon av satser	8.000
10804	Erstatning for tapt arbeidsfortjeneste Arbeidstaker selv krever for tapt lønn.	6.000
10990	Arbeidsgiveravgift	3.000
11001	Faglitteratur/tidsskrifter	1.000
11151	Beverting Lengre og mer omfattende møter	3.000
11252	Refusjon Lønns.utg folkevalgte Arbeidsgiver krever refusjon for lønn.	6.000
11501	Kursavgifter og oppholdsutgifter Det er foreslått et rundt beløp slik at de faste medlemmene kan delta på aktuelle samlinger for kontrollutvalg	12.000
11600	Kjøregodtgjørelse Beløpet tar sikte på å dekke medlemmers kjøregodtgjørelse til møter, samt kjøring ved deltakelse på kurs/samlinger	5.000
11702	Reisutgifter Posten gjelder rutegående befordringsmiddel ved møter/kurs	7.000
SUM	Kjøp av tjenester fra KomSek Trøndelag IKS Representantskapet for selskapet, vedtatte budsjett for 2017.	150 000
13752	Kjøp av tjenester fra KomRev Trøndelag IKS	357.000
	SUM	573 000

Vedlegg

Evaluering av kontrollutvalgets virksomhet 2015 - 2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

12.09.2019

Saknr

17/19

Saksbehandler Jorunn Sund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 18/171 - 6

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken blir lagt fram uten innstilling.

Saksutredning

Ved slutten av valgperioden er det naturlig at kontrollutvalget evaluerer arbeidet sitt. En slik gjennomgang bør inneholde disse hovedpunktene:

Utvalgets primære oppgaver

- Har kontrollutvalget våget å stille kritiske spørsmål til hvordan den kommunale virksomheten drives?
- Har kontrollutvalget vært synlig i "det offentlige rom"?
- Har utvalget bidratt til å skape tillit hos innbyggerne til at forvaltningen skjer korrekt og i samsvar med politiske vedtak?

Forholdet til kommunestyret

- Hvordan har kommunikasjonen og informasjonsflyten mellom kontrollutvalget og kommunestyret fungert?

Samarbeidet med sekretariatet og revisjonen

- Hvordan har samarbeidet med sekretariatet fungert, og har utvalget forslag til endringer?
- Hvordan har samarbeidet med revisjonen fungert, og har utvalget forslag til endringer?

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Med tanke på læringseffekten bør kontrollutvalget ta en bredest mulig drøfting av virksomheten, inkludert faktorer som intern arbeidsform, "kulturen" i kontroll og tilsyn osv. Utvalget vil også ev. kunne formulere en skriftlig oppsummering av evalueringen.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Namsskogan kommune

Møtedato

12.09.2019

Saknr

18/19

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 19/214 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Protokollen fra dagens møte godkjennes

Saksutredning

Protokollen fra dagens møte vil bli lest opp for godkjenning i møte.